

Vogelwaarnemingen – Regio Zuid Antwerpen

augustus - oktober 2017

Luc Van Schoor - Vogelwerkgroep ARDEA

Gedurende deze periode werden er 3744 vogelwaarnemingen ingevoerd in het ARDEA werkingsgebied.

Dat is ca 72% meer dan dezelfde periode vorig jaar. Bij dit aantal ontbreken een reeks vogelwaarnemingen buiten de westelijke rand van ons werkingsgebied, die werden opgetekend tijdens de vogeltrektellingen Hobokense Polder. Onder de 142 waarnemers was deze keer Leo Janssen de onbetwiste veel-invoerder met 783 waarnemingen, gevolgd door Pierre Blockx met 433 en Wouter Van Assche met 243 waarnemingen.

Herfsttrektellingen Hobokense Polder 30 september – 3 november 2017

Tijdens deze trektellingen werd er op 28 voormiddagen geteld. Maarten Mortier en Luc Van Schoor voerden deels de dagelijkse telgegevens in (zie www.hobokensepolder.be/trektellen/index.html).

Ze kregen de hulp van in totaal 13 medetellers. Onder de bezoekers verwelkomden we o.a. 2 studentes biologie UA en een trekteller uit Lokeren. We noteerden het hoogst aantal najaardoortrekkers, nl. 115174 vogels, sinds de start van de trektellingen Hobokense Polder (2006).

Hierbij tekenden we een nieuw dagrecord op voor **grote gele kwikstaart** met 15 ex op 15/10.

Voorts telden we de hoogste herfst-aantallen van volgende soorten: grauwe gans 1575, bergeend 153, vink 61910 en appelvink 48.

Nieuwe soort voor de telpost = grijze wouw (zie onder soortgegevens).

Soortenbespreking

De **kleine zilverreiger** was deze nazomer een dagelijkse gast in de Hobokense Polder.

De lage waterstand en het nieuw uitgegraven noordelijk deel in het Broekskot/Hobokense Polder trok

Kleine zilverreiger - Foto: Luc Peeters

meerdere vogels aan. In augustus liep het aantal foeragerende vogels op tot max 11 ex (9/8 - PL) en in september zelfs tot 23 ex op 7/9 (DJ).

Een juveniele **purperreiger** foerageerde op 14 augustus op het Broekskot/Hobokense Polder (GB).

Het was een opvallend goed ooievaarjaar. Tijdens deze periode werden er minimum 257 **ooievaars** waargenomen in ons werkingsgebied, waarvan 199 ex (of 77%) tijdens de 2de helft van augustus met als grootste groepen 75 ex over Mortsel op 21/8 (PHe) en 63 ex over Hove op 26/8 (JD). De Prins Boudewijnlaan kreeg serieuze "ooievaar-corridor" allures, met dit jaar groepjes van 15, 71 à 73, 40 en 3 ex. (WVA). Er werden ook overnachtende vogels gezien, zoals de 21 ex in de KMO zone nabij Boomsesteenweg/Aartselaar op 21/8 (HJ).

Naast de talrijke ooievaars vlogen er ook 2 **zwarte ooievaars** over de zuidelijke rand van Antwerpen: 1 ex op 7/8 over Hoboken (PN) en 1 ex op 15/8, samen met 3 gewone ooievaars, over de Prins Boudewijnlaan/Edegem (WVA).

Lepelaar was in augustus en september bijna dagelijks aanwezig in de Hobokense Polder of overvliegend langs de Schelde. Onder de doortrekkers noteerden we o.a. een groep van 15 vogels op 2/8 over de Schelde (EDK). In de Hobokense Polder trok de lage waterstand van het Broekskot een wisselend aantal foeragerende vogels aan met max 9 ex op 5 september (AVL).

De eerste **toendrarietganzen**, een groepje van 26 ex, vloog zuidwaarts langs de telpost Hobokense Polder op 27/10 (LVS, MM).

Er werden vanaf begin augustus in totaal 13 **wespendieven** op doortrek waargenomen (van Hoboken tot Hove). Het betrof meestal één solitair overvliegende vogel, behalve een waarneming van een uit het gras opvliegend juveniel ex. op 29/9 in Groen Neerland/Wilrijk (GM).

Tijdens 3 trektellingen trok telkens een **rode wouw** over de Hobokense Polder of noordelijk over Antwerpen stad en L.O. 1 ex. op 13/10 (LVS, MM, JP), 1 ex. op 17/10 (LVS, MM), 1 ex. op 19/10 (LVS, MM).

Een **grijze wouw** werd op 15/10 opgepikt op de telpost Hobokense Polder dank zij een oproep vanuit telpost Kruiboekse Polder. De vogel, in vlucht belaagd door een zwarte kraai, werd kortstondig gespot door Victor Beeldens (VB), een occasionele medeteller.

De achteruitgang van de **blauwe kiekendief** in West-Europa weerspiegelt zich ook in de schaarser wordende waarnemingen van doortrekkers en overwinteraars in Vlaanderen en Nederland. Eén wijfje vloog op 18/10 over de Hobokense Polder tijdens de trektelling (MM).

Bij de broedvogelinventarisatie die ARDEA de voorbije lente uitvoerde in het Uilenbos/Hove rees al het vermoeden dat **havik** er zou broeden in de omgeving. Dit werd eind september/begin oktober bevestigd door de aanwezigheid van 2 rondvliegende juveniele vogels (JD). Voorts werd op 16/8 een wijfje waargenomen bij de Ring/Antwerpen Zuid (NVO) en op 22/10 1 ex over Umicore/Hoboken (WVG).

Tijdens de trektellingen Hobokense Polder werd medio oktober 2 x een overvliegend wijfje **smelleken** waargenomen: 1 ex op 12/10 (MM, LVS) en 1 ex op 15/10 (LVS)

De **visarend** was een schaarse doortrekker met slechts 2 ingevoerde waarnemingen: 1 ex op 15/9 over Hove (JD) en 1 ex op 4/10 over Kiels-

broek/Antwerpen tijdens de trektelling Hobokense Polder (LVS, MM).

Tijdens de trektelling van 9 oktober vlogen er 2 **bontbekplevieren** over de Schelde/Hoboken (LVS).

Niet alledaags was zeker ook de waarneming van 3 **zilverplevieren**, een eerder kust-gebonden soort, die op 7/10 over het Schoonselhof vlogen (RV).

2 **goudplevieren** vlogen op 13/10 langs de telpost Hobokense Polder (LVS).

De lage waterstand lokte in het Broekskot-Hobokense Polder verschillende steltlopers langs de slijkerige oevers. Een **bosruiter** was aanwezig op 22/8 (BM). **Witgat** was de ganse periode nadrukkelijk present met max. 8 vogels. Een **zwarte ruiter** foerageerde er kortstondig, 21/9 tot 1/10, (GW, WM) en een **groenpootruiter** pleisterde er eind augustus (GB, AVL).

Een adulte **zwartkopmeeuw** vloog op 27/10 langs de telpost Hobokense Polder (LVS).

Een **velduil** vloog ZO over centrum Hoboken op 20/10 (WVG).

Op 24/8 werden 2 overlevende jonge **kerkuilen** van een broedgeval in Edegem losgelaten door de kerngroep Roofvogels en Uilen (ARUW) van ARDEA, in het bijzijn van een 50-tal aanwezigen. Op 23/9 zat er rond middernacht een adulte vogel langs

de d'Herbouvillekaai/Antwerpen-Zuid (BM, ML).

Tijdens de trektellingen in oktober werden er in totaal 9 overvliegende **waterpiepers** waargenomen langs de telpost Hobokense Polder.

Naast een waarneming van een **middelste bonte specht** in het Schoonselhof op 5/9 (RV) was er ook een waarneming in het bekende habitat Uilenbos/Hove op 14/10 (JC).

Roepende en overvliegende **kleine bonte spechten** werden waargenomen in Fort V/Edegem (LS) Campus Drie-Eiken/UIA en Fort VI/Wilrijk (JV, LS, AI, SB) en Hobokense Polder (LVS, MM, WM).

Er werden 5 **tapuiten** op doortrek waargenomen: 4 ex (1 adult + 3 eerstejaars) in het gebied Frythout/Hove op 2/9 (SVB) en 1 ex. in Buizegem/Edegem op 3/9 (WVA).

Tijdelijk pleisterende **roodborsttapuiten** op doortrek waren te zien op 25 september, een wijfje in Frythout/Hove (SVB) en een foeragerend wijfje op 26 en 27/10 langs de Scheldedijk telpost Hobokense Polder (LVS, MM).

Met slechts 4 oktoberwaarnemingen was **beflijster** dit najaar een schaarse doortrekker: 3 ex. overvliegend tijdens trektelling Hobokense Polder op 15/10 (LVS), 1 ex. over Edegem op 16/10 (LJ), 1 wijfje pleisterde in de Hobokense Polder op 20/10 (WM) en 2 ex. langs de telpost Hobokense Polder op 27/10 (LVS).

Een wijfje **bonte vliegenvanger** pleisterde op 3/9 in de groene berm bij de Vredebaan/grens Edegem-Mortsel (MJ).

Matkop wordt in onze regio nog nauwelijks gespot. Daarom is de waarneming van een roepende vogel op 4/10 in de Hobokense Polder zeker vermeldenswaard (DJ).

Op 28/10 vlogen er 2 **baardmannetjes** over de trektelpost Hobokense Polder (MM, LVS).

Ringmussen zijn vermoedelijk als broedvogel niet meer aanwezig in ons werkingsgebied maar zijn ook als doortrekkers vrij schaars. Daarom vermelden we een groepje van 9 ex + 1 ex over de telpost Hobokense Polder op

Wespendief - Foto: Guy Borremans

12/10, 16 ex op 13/10, 11 ex op 14/10 en 4 ex op 17/10.

Doortrekkende kleine **barmsijzen** werden vanaf 12/10 waargenomen met een totaal van 16 ex. langs telpost Hobokense Polder (JP, LVS) en 1 ex. over campus Drie-Eiken UA/Wilrijk op 28/10 (GV).

De **Europese kana-rie** was een schaarse verschijning in ons werkingsgebied met 2 herfstwaarnemingen van overvliegende vogels, 1 ex op 10/10 over Heistraat/Wilrijk (JPo, EC) en 1 ex op 19/10 (JVW).

In de Beneluxlanden werden tijdens de voorbije herfst veel meer **appelvinken** gezien dan normaal.

Wellicht waren de meeste vogels afkomstig van Oost-Europa (o.a. Rusland) waar na een goed broedseizoen met voedselaanbod in de nazomer, voedselschaarste optrad.

Zoals op de meeste Vlaamse trektelposten was appelvink ook langs de

Bardman - Foto: Guy Borremans

trektelpost Hobokense Polder een dagelijkse gast vanaf 8/10 met in totaal 37 ex. waarvan de meerderheid (27 ex) tijdens de 2de helft van oktober. Voorts vlogen er tijdens dezelfde periode in totaal 49 ex. over Edegem (LJ), 3 ex. over Fort V (LS, WVA), 2 ex. over Buizegem/Edegem (WVA), 1 ex over Frythout/Hove (SVB, EM) en 1 ex over Groenenborg/Berchem (WVA).

Waarnemers:

AI	Arne Iserby
AVL	André Van Langenhove
BM	Bert Mertens
DJ	Danny Jonckheere
EC	Elie Coremans
EDK	Erik De Keersmaecker
EM	Evie Mattijssen
GB	Guy Borremans
GM	Gunther Moens
GV	Gunther Vergauwen
GW	Guy Willemsens
HJ	Hilde Janssens
JC	Johan Claessens
JD	Julien Dua
JP	Joachim Pintens
JPo	Jonas Pottier
JV	Jan Vanwynsberghe
LJ	Leo Janssen
LS	Louis Schramme
MJ	Marc Jeurissen
ML	Marnix Lefranc
MM	Maarten Mortier
PBI	Pierre Blockx
PN	Pierre Nowosad
RV	Robin Vermynen
SB	Stijn Baeten
SVB	Steven Van den Bussche
VB	Victor Beeldens
WM	Wim Mertens
WVA	Wouter Van Assche
WVG	Wouter Van Gasse

Appelvink - Foto: Maarten Mortier